

[Sønderby]

levet, at parlamentarikere fra disse lande har deltaget, senest i seminaret i Snekkersten for fjorten dage siden, og de kan også bibringe os noget, lige så vel som vi vel også kan bibringe dem noget. Det, de søger efter, er også bedre økonomiske forhold, men i første omgang er det vel, hvordan et demokrati og hvordan et samarbejde mellem demokratiske lande fungerer. Det kan vi jo vise udmærkede billeder på. De nye lande, sagt i parentes, kender jo ikke ret meget til demokrati. De vil gerne høre, hvordan vi praktiserer det. Det synes jeg vi skal glæde os over at vi kan være med til at snakke med dem om.

Vore nærmeste naboer er jo, som flere har sagt, de baltiske stater, og det er nok også dem, der har mest brug for vor støtte. Derfor var det udmærket, at præsidiet rejste det. Selv om der var nogle problemer i nogle af vore nabolande, blev de overvundet. Jeg synes, at den holdning, som præsidiet og også den danske delegation havde over for at besøge de baltiske stater: at det måtte være en kombination af at besøge Sovjet og at besøge de baltiske stater, var rigtig. Vi kan som parlamentarikere lettere gå ind på det i forbindelse med de baltiske stater.

Det, der har optaget os mest i beretningsåret, er nok det, som ministeren og andre også har nævnt en masse ting om. Det er hele miljøproblematikken. Jeg hørte da godt, at hr. Knud Lind pegede på en hel masse ting. Det, der er blevet klart for os ved det nordiske samarbejde, er, at vi er meget langt fremme på miljøområdet i Danmark, men at det ikke nytter noget, hvis ikke de andre er med. Derfor var det udmærket, at vi havde den konference i Helsingør i oktober 1989, hvor vi drøftede med både Sovjet, Polen, Tjekkoslaviet, det daværende Østtyskland, Vesttyskland, Holland, Belgien og England, hvordan vi løser de grænseoverskridende problemer. Jeg synes, vi fik en virkelig god debat om disse ting.

Jeg synes også, at det er vigtigt i denne diskussion at nævne de ressourcer, som vi fra nordiske landes side stiller til rådighed for at hjælpe dem over disse problemer. Hvis man spørger dem, hvilke problemer de har, så er det: Lære noget om demokrati, miljøproblemerne, landbrugsproblemer og erhvervsproblemer. Men miljøproblemerne står meget højt på prioriteringslisten, når de spørges.

Også på andre områder har vi arbejdet fremadrettet. Her tænker jeg særlig på den rådsbetretning, der er lavet om Norden og Europa, og den betydning, debatten kunne få på udviklingen i De Europæiske Fællesskaber.

Jeg sagde sidste år, at EF-toget kørte stærkere og stærkere og mere og mere målrettet, og at der nok ville ske noget også med de nordiske lande, før vi ved af det. Vi må da nok sige, at det da også er sket. Jeg lagde mærke til, at også fru Lilli Gyldenkilde erkendte, at man nu også var åben over for De Europæiske Fællesskaber. Fru Lilli Gyldenkilde sagde, at det, som de nordiske lande er interesseret i i EF, er det, der var, ikke det, der bliver. Her tror jeg at fru Lilli Gyldenkilde er dårligt orienteret, for jeg tror, at de nordiske lande ud over de kontakter, de har til os for at følge med i, hvad der sker i De Europæiske Fællesskaber, også har så mange folk i Bruxelles, at de også ved, hvad Europa skal blive til. Jeg tror ikke, at de tanker og de ting, der sker i de nordiske lande, er for at komme med i det, der var. Jeg tror virkelig, at det er for at komme med i det, der er, og det, der er ved at blive. Jeg tror nok, at de ting, der sker i De Europæiske Fællesskaber, har gjort de nordiske lande opmærksom på, at nu drejer det sig om at komme med i tide, og så kan Nordisk Råd få nye opgaver. Det tror jeg også at fru Lilli Gyldenkilde og flere andre har været inde på. Jeg husker, at jeg for halvandet år siden på en session i hvert fald sagde, at det, jeg oplevede på miljøkonferencen ved at snakke med Beneluxlandenes direktør, var, at deri havde de et redskab til at fremme de synspunkter, som man var fælles om i EF. Vi kan da også i det nye Europa, i Nordisk Råds regi på en eller anden måde få bygget et organ op, der kan fremme de synspunkter på kultur- og miljøområdet og på andre områder, som vi gerne vil have fremmet i EF. Dér tæller vi da mere, når vi er 20, måske 25 millioner, end når vi er 5 millioner bag sådan et samarbejde. Så jeg tror, at vi dér får et udmærket redskab.

Jeg kunne også nævne de ting – ministeren var inde på det – man fokuserede på i arbejdsprogrammet op til 1992; det var pasfriheden, højere uddannelse og forsknings- og miljøpolitikken. Jeg skal ikke komme ind på det, for vi fik da i hvert fald at vide i Helsingør, at man var på vej til at løse problemet med pasfriheden.